

LA MONDA REKORDO DE RAPIDECO NUN APARTENAS AL ITALUJO

LA AVIADISTO AGELLO FLUGAS JE RAPIDECO DE KM. 682,403 PO HORO

Roma, la 10an de Aprilo.

Ĉe la aviadilhaveno de Dezenzano, kie troviĝas la lernejo por ega rapideco, rekomenis dum la lastaj tagoj la flugadoj per la rapidaviadilo Macchi Castoldi Fiat. Ĉar la rezultoj atingitaj per la komunaj flugmaŝinoj, destinitaj por la lasta Schneider - vetflugado en Anglujo, montris rapidecojn ne ankoraŭ konatajn, la Ministerio permesis al la oficialaj kronometristoj de la "Aero Club d'Italia", kontroli tiujn provflugadojn por fiksi novan rekordon, atendante la flugadon de l'aviadilo speciale fiucele konstruita kiu diferencigas de la aliaj pro sia pli granda potenco.

Tiel, flugado sur mezurlinio plenumita hodiaŭ je la 11,35 de suboficira Agello per aviadilo

M. C. 72, ekipita per 2500-ĉevalpova Fiat motoro, montris jenajn rezultojn: 1.a transiro: km. 678,477; 2.a transiro: km. 682,657; 3.a transiro: km. 674,662; 4.a transiro: km. 692,529; 5.a transiro: km. 675,971; kun pohora rapideco, dum la kvar regularaj transiroj, de km. 682,403. Pro tio la tutmonda rekordo de km. 655 pohora rapideco, kiu apartenis al la Angloj, estas renversita.

La "Aero Club d'Italia", klopodas nun por la oficiala rekono de la rekordo flanke de la Internacia Aera Federacio.

val: estas du personoj en la movado kiuj volas nepre kaj energie ĝin dividi: Stettler kaj Privat; Privat kaj Stettler. Jen ĉio.

La interna malforteco de UEA estas klare montrata en tio, ke dum tiom da jaroj ĝi ne sukcesis trovi novajn membrojn eĉ ne konservi la malnovajn. Ĝi vivas nur de sentimentaleco. Ĝiaj gvidantoj ne kapablas kompreni de kie oni komencas la organizadon de kreskopova kaj prospera Asocio. Ĝi flugas, kaj konstante petas pri mono.

Mi estas admiranto sincera kaj senrezerva de la belega stilo, de la oratoraj kapabloj, de la lingva sento kaj de la perfekta Esperanta animo de D-ro Privat. Sed mi kredas ke li kiel organizanto nenion valoras. Kaj mi opinias ke estas maljoste verki artikolojn kiuj celas la malpacon, la senfortigon de la movado, la malordon, la adoradon por kelkaj ne taŭgaj gvidantoj, la persiston sur la vojo de la konfuzo kaj de la daŭra divido.

Mi proponas ke D-ro Privat verku aliajn verkojn kiel «Esprimado de sentoj en Esperanto», kiu vere tuŝis min kaj gajnis mian daŭran admiron. Sed ke li ne verku kaj ne zorgu pri organizaj demandoj. Oni ne povas esti eminenta pri ĉio.

La esenca afero por la praktika vivo de Esperanto estas la delegita reto kaj la jarlibro. Ambaŭ neniel koncernas la spiritan esenceon de la movado: ĉiuj asertoj de Privat pri tiu punkto estas oratora balasto. Kaj delegita reto kaj jarlibro povas esti konstruita de nacia societoj, ol rekte de la geneva oficejo. Tion pravas logiko kaj sperto.

La libroservoj kaj abonservoj plenumitaj de internacia centro ne povas funkcii en la nuna stato de la movado kiel la samaj servoj prizorgataj de naciaj societoj. Kiu konas la internan funkciadon de UEA kaj BEA kaj ilin komparas, ne povas momente dubi pri tio.

La kerna demando kiu klarigas la reziston le UEA estas tiu de la estrar-elekto. Oni timas pri la personoj, ne pri la movado. Kaj por du-tri personoj oni eluzas la sentimentalecon de la esperantistoj kiuj ne havas suficajn sperton pri komercaj kaj organizaj demandoj.

En la novembra numero de «Esperanto» de Genevo D-ro Privat aprobis, eĉ proponis, ke la movado estu sur bazo de naciaj teritorioj de UEA. Tio estas ĝuste la formo proponita en Parizo. Sed la sola punkto kiun UEA esence defendas, estas ke la naciaj teritorioj (societoj) ne enliksigu en la elekto de la estraro.

Sed racio kaj organizatekniko postulas: ke oni havu unuecan organizadon: ke oni hagu taŭgajn homojn kiel gvidantojn; ke oni digne la terure grandajn elspezojn de Genevo. Simpla kaj blinda aliĝo al UEA en la nuna formo — diktatoreco de senkapabluloj — ne kontentigas la dujn kaj trian postulojn.

Ni, italaj esperantistoj, ne gajnos pri nia privilegia situacio, eĉ la organiza problemo estas por ni definitive solvita per kontrakto kun UEA, kiu, neniel malebligante la prosperon de la praktikaj servoj kaj eldonaj entreprenoj de tiu Asocio, lasas al itala esperanto-organizo la necesan unuecan kaj la necesan ordon. Ni devas pro tio streĉi fortojn, ne por internaj bataloj, sed por ekstera laboro.

observanto.

BOLLETTINO N. 4.

En ĉi tiu numero: L.K.K.; 25-a Univer.
Kongreso de Esperanto.

Conto Corrente Postale: 25-a Univer.
Kongreso de esperanto, Koeln, n. 25.

Banca del Congresso: Dresdner Bank, Depositenkasse Chlodwiplatz, Koeln.

Quote di adesione: Dal 31 marzo la quota di adesione è di marchi 20.

La quota ridotta di marchi 5 è concessa a tutti i giovani di età inferiore ai 17 anni. Tali congressisti però non hanno diritto a ricevere i documenti del Congresso.

Gli esperantisti ciechi, con chi li accompagna, hanno diritto alla tessera del Congresso gratuita.

Congressisti sostenitori: Chi non potrà partecipare

SENTAS LA POŝOJ TIKLON KAJ VIBROJN PRESKAŬ POR GROŝOJ DONAS SES LIBROJN

AELA

AL KRIZA DRAKO SURPRIZA HAKO

AELA

KELKULOJ MIRAS: DONACOI
KELKULOJ DIRAS: SAGACOI

AELA

L'ESPERANTO ED I CIECHI

Fra i molteplici vantaggi che offre la lingua internazionale esperanto, vogliamo segnalare uno che di solito sfugge ai più: l'utilità che esso offre ai ciechi.

E' intuitiva la immensamente minor quantità di libri e giornali scritti in «braille» in confronto dei libri e dei giornali scritti in carattere comune. Or bene, l'esperanto colma (e più colmerà in avvenire) una tale deficienza. Libri e giornali in esperanto, infatti, data la estrema facilità della lingua e la sua immediata comprensibilità, possono liberamente circolare fra i ciechi di tutto il mondo e mettere così a loro disposizione un ricco e vario materiale continuamente aggiornato. In tal senso, l'esperanto è per i ciechi la luce che viene a loro dai più remoti angoli del globo.

Solo attraverso libri e giornali in esperanto, ma essa penetra negli animi loro, e in maniera anche più diretta, attraverso la corrispondenza, spesso intensissima che l'esperanto rende possibile fra i ciechi di tutto il mondo. Accomunati dalla scrittura e, spesso, accomunati dalle identiche difficoltà, per superare i fratelli nel dolore trovano, nella lingua che li avvicina, un grande conforto; ed essi si sentono meno soli, meno scoraggiati, meno abbandonati, quando possono apprendere, attraverso la corrispondenza coi fratelli lontani e parlanti lingue più diverse, che non sono soli a lottare, non sono soli a conquistarsi un domani a prezzo di inenarrabili fatiche, rinunzie e sacrifici. E mi riferisco in modo particolare a quei ciechi confinati a vivere in paesetti senza vita, ed a quegli altri che, pur vivendo in grandi centri, non hanno nessuno che sappia aprir loro gli occhi dello spirito.

Ma guardiamo la cosa da un altro punto di vista. L'esperanto è il mezzo più idoneo a diffondere nel mondo i progressi raggiunti da una data nazione nel campo della tiftologia; e ognuno vede quali reciproci vantaggi si possano trarre da un così vivo e rapido scambio di idee e di esperienze, quale è possibile solo attraverso riviste lette in tutto il mondo.

L'Italia fascista, assai benemerita in tutti i campi, è all'avanguardia anche nel campo tiftologico: l'Unione Italiana Ciechi, alla cui attività il governo di Benito Mussolini ha dato e continua a dare forza ed impulso, è ormai una delle più potenti associazioni di ciechi che esista al mondo; e quando si pensi che la Federazione Nazionale Istituzioni pro ciechi opera in pieno accordo e in perfetta fusione con essa, si comprende anche meglio come l'unicità di metodo e di lavoro, senza dualismi e senza dispersione di energia, siano fattori di forza realizzatrice. Quanta efficacia pertanto, potrà avere l'esperanto, se diffonderà fra i più sperduti angoli del globo le vittorie e le realizzazioni dell'Unione Ciechi!

Sarà una magnifica propaganda dell'Italia fascista all'estero, e sarà, insieme, un'opera tiftologica altamente benefica.

Loka Kongresa Komitato

VINCENZO MUSELLA

REORGANIZO

Antaŭ unu jaro S-ro Stettler, nuna prezidanto de UEA skribis al mi « UEA ne eksas por si mem, sed por la movado. Ĝi ŝatas siajn aranĝojn ĉar ĝi kredas ilin utilaj por la celo, do por la movado. Sekve se oni provas ke aliaj aranĝoj, aŭ tute nova organizaĵo, taŭgos pli bone, tiam ĝi volonte alportos tiujn aranĝojn sur la altaron de la komuna bono. Tion mi konsideras ne ofero, sed simpla saĝo ».

ROLLET DE L'ISLE
Dumviva Membro de UEA
Membro de ICK.

(El La Movado)

La sintenon de UEA, post la Konvencio de Parizo kaj la nuligo de la Kontrakto de Helsinko, oni ne povas facile kompreni.

Kio, fakte, kondukis la ĉefajn naciajn societojn al tiu decido? La simpla konstato pri la troa komplikeco de la internacia Esperanto-organizo, kaj ĉefe la konstato ke la tuto de la internaciaj organizaĵoj — KR, UEA, ICK — kostas tro multe al la esperantistoj.

Preskaŭ neniuj esperantistoj scias, ke ekzistas kiel gvidantaj instancoj en Genevo du paralelaj internaciaj E. oficejoj; ke ili, anstataŭ labori unu en la kadro de la alia, inter si duonbatalas; ke UEA, promesinte disciplinan submeton al ICK en Helsinko kaj per tio liginte al sia ĉaro la naciajn societojn, fakte rifuzis rezigni pri sia ab-

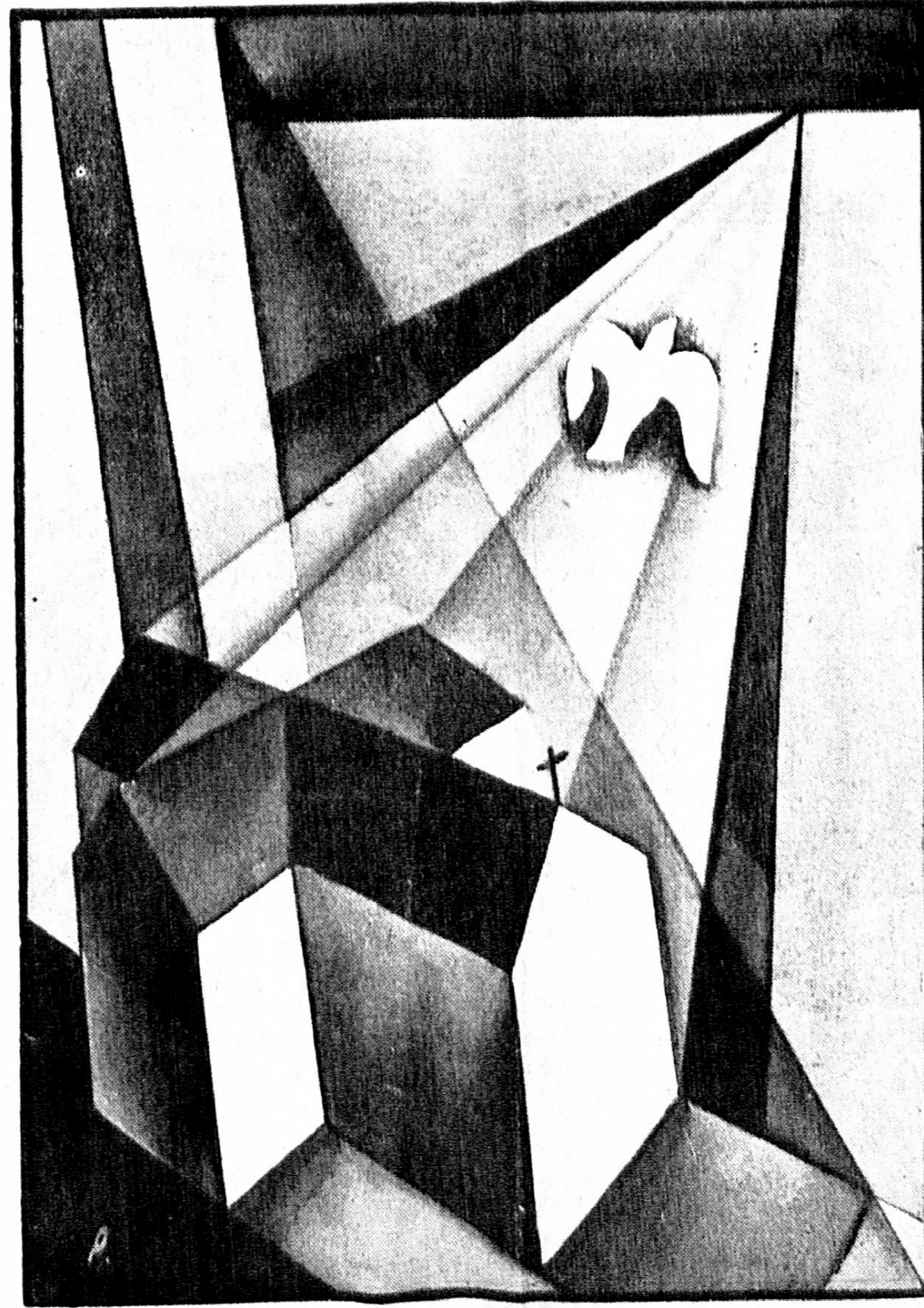
soluta memstareco, kaj per tio mem jam unue disiris la kon-

absurdega kontrakto de Helsinko, tiom pripriorita de D-ro Privat, regule kaj amase la samaj personoj voĉdonis por unu propono kiel membroj de UEA, kaj samtempe kontraŭ ĝi kiel membroj de la nacia societo!!! Preskaŭ neniuj esperantistoj atentis ke la konkurenco inter la du organizaĵoj, nacia societo kaj UEA, estas la ĉefa eraro de tiomdo kaj la funda kaŭzo de tiomda formalŝparoj, konfuziga ĉe ĉiuj nove bakita samideano, malutila al ambaŭ entreprenoj, tro favora — ĉar bazita sur la malkaŝa neo de la disciplina principo — al ekesto de estraraj malpacoj.

Preskaŭ neniuj esperantistoj precipe — scias ke la malbona aranĝo de UEA kaŭzis la terure altan prezon de ĝia funkciado: ke ĉiujare UEA ricevas 75.000 svisajn frankojn (280.000 italajn lirojn) de la esperantistoj por funkciigi 2000 delegitojn (kiuj laboras senpage, kaj kiujn pretligis kiel esperantistojn la naciaj societoj je sia kosto) publikigi jarlibron kiu valoras malpli ol 3 italajn lirojn, kaj eldoni gazeteton tute senutilan por la praktikaj servoj. Oni povas aprobi tian organizon por sentimentaleco, sed certe ne pro kompetenteco pri similaj aferoj.

Organizo estas problemo de speciala tekniko, kaj ne afero de sentimentaleco.

Nu, klarajn parolojn. Oni mensogas ĉe UEA. Oni ŝajnas ke en Parizo oni atencis al UEA, ke oni volas ĝin mortigi, kaj en Parizo oni petegis de UEA ke ĝi akceptu diskuti kelkajn modifojn por enpreni la naciajn societojn en si kaj tiel forigi la duoblecon, oni petegis ke ĝi akceptu esti ĉio, ĝi rifuzis. UFE deklaris jam en la komencoj ke sia nomo estas nur provizora, ĉar oni esperas ĉiam pri konsento de UEA eniri la unuecan movadon, kaj oni diras ke UFE volas mortigi per konkurenco UEA-n. Oni eklaboris por la unueco, oni streĉis siajn fortojn al tiu granda celo, kaj Privat skribas: «ni esperas ke la esperantista popolo rifuzos tiun danĝeran proponon, kiu povas nur akre dividi la fortojn de nia movado». Ha, jes, sinjoro Pri-

I PRESUNTUOSI

Un mio amico inglese mi ha mostrato un documento veramente interessante: una lettera scritta in inglese da un nostro compatriota.

La lettera è composta di circa quindici righe ed il mio amico inglese vi ha trovato diciassette errori di grammatica, di sintassi, d'ortografia, senza contare le improprietà di termini ed anche una frase di cui il destinatario si dichiara incapace di comprendere l'esatto senso.

Il divertente della cosa è che il compilatore della lettera in questione basandosi sulla conoscenza (?) dell'inglese si dichiara avversario irriducibile di qualsiasi lingua ausiliare internazionale ed in particolare dell'esperanto.

— Non basta, egli asserisce, conoscere il francese e l'inglese?

Al sorriso di commiserazione che desta questa storiella si mescola pertanto un po' di tristezza. Pensato che è contro simili presuntuosi che hanno sempre dovuto lottare i mille e mille progressi scaturiti dall'ingegno umano!

PLATT

(da «La Tribune Esperantiste»)

TRA I LIBRI

Unue du

kvitojn verkojn ni mencias, kvitojn ni recenzas. Sendu ijn rakto al la redakcio.

LEA-Vortaro Esperanto-Deutsch

La unua afero, kiun oni legas, ekprenante libron, estas la antaŭparolo, kiu klarigas la kialon...

pordo), hedero (hedero), hedero (hedero), hedero (hedero), hedero (hedero), hedero (hedero)...

porre per l'abbonamento esendo esaurite le disponibilita e dovendosi in linea generale procurare le Riviste essenziali...

Prof. Dr. Odo Bujwid Krakow, Lubicz, 34

Krakow, dnia 11-3-1933

Tre estimata Sinjoro

Redaktoro kaj Samideano! Trege placas al mi via l'Esperanto en nuna formo...

Sincere via. O. Bujwid.

Con la massima considerazione,

Il Direttore Dott. ALBERGO SQUASSI.

L'ex-ministro Ozaki per l'esperanto

Abbiamo accennato nel numero scorso come due eminenti personalita giapponesi si siano recentemente pronunciate favorevolmente all'esperanto.

Presentemente possiamo viaggiare intorno al mondo in meno di una settimana, e nel prossimo avvenire si potrà forse ancora abbreviare il viaggio.

Se si considera questo stato di cose, certamente innanzitutto si deve pensare alla necessita di una lingua internazionale.

Nelle scuole europee si studiano alcune lingue straniere oltre alla lingua nazionale. Anche in Giappone si insegnano lingue straniere nelle scuole medie.

A tal fine mi sembra che la lingua francese sarebbe ben indicata. Essa e veramente scorrevole e gradevole all'orecchio.

VITA DEI GRUPPI

CORDENONS

Il 24 febbraio scorso, il geom. Luigi Gaiotti, presidente del Gruppo, tenne davanti a un numero uditorio, formato di esperantisti e simpatizzanti; presente anche il Podesta e altre Autorita.

Il 12 marzo p. p. la Prof. C. Minio, presidente del Gruppo Esperantista di Venezia, fu gradita ospite del nostro G. E.

Il 17 marzo p. p. il rag. G. Chiussi, aiutante maggiore della Sezione Alpini, di Pordenone, tenne per iniziativa del G. E. di Cordenons, una conferenza sul tema: «Dalla vigilia del conflitto a Vittorio Veneto».

del R. Liceo G. B. Vico terra una conferenza dal titolo: «La conoscenza dell'Italia fascista all'estero attraverso l'esperanto».

Questa conferenza sarà detta in inglese e tradotta anche in esperanto.

I corsi nell'anno sociale 1932-1933 cominciarono il 10 gennaio e continueranno per tutto marzo.

Insegnante e il prof. dott. Vincenzo Musella che si mise a completa disposizione per qualsiasi corso, prestando la sua opera senza compenso alcuno.

Le modeste tasse d'iscrizione ai corsi femminili furono offerte all'Opera Assistenza Invernale della Federazione Fascista di Napoli.

TRIESTE

Nella sala del Dopolavoro Mutua e Circolo impiegati e professionisti, il dott. cav. Arturo Ghezzi ha tenuto il 24 marzo u. s. una conferenza sull'esperanto.

Il giorno 28 marzo u. s. il maestro G. B. Centis apere un nuovo corso elementare con 20 iscritti.

MILANO

Corsi: I due corsi annunciati nel nostro 1° Bollettino dopo un felice inizio continuano con regolarità e costanza.

RETIFICA

Nel nostro numero 3, del 15 febbraio scorso, abbiamo pubblicato sotto il titolo «Echi del Congresso di Torino» che il vincitore del Concorso indetto dall'Istituto Italiano di Esperanto per la traduzione di una novella dal Deamerone, fu il prof. Vincenzo Musella.

VENEZIA

Corso presso il R. Liceo «Marco Polo»: Alla metà di marzo si è iniziato un corso anche presso il R. Liceo Classico «Marco Polo».

Gli iscritti seguono l'inssegnamento con interesse vivissimo dando fin d'ora la certezza di un buon risultato.

Chiusura di corsi: Il 31 marzo u. s. si è chiuso il corso di esperanto, iniziato il 4 febbraio presso il R. Liceo Scientifico.

Chiusura di corsi: Il 31 marzo u. s. si è chiuso il corso di esperanto, iniziato il 4 febbraio presso il R. Liceo Scientifico.

Il certificato di proficua frequenza è stato assegnato alle seguenti alunne: Abbo Elsa, Berra Giuliana, Bianchi Teresa, Bottono Luisa, Calcaterra Elisa, Capogrossi Italia, Dalla Costa Regina, D'Eccelesiis Dina, Giancovich Renata, Lo Presti Liana, Lo Presti Maria, Lo Presti Wanda, Meneghelli Gina, Zago Emma.

Fra tutti particolarmente si sono distinte le alunne Lo Presti Maria e Lo Presti Wanda, rispettivamente di II e III inferiore, alle quali verrà assegnato un piccolo premio.

NAPOLI

Corsi: Continuando nella sua attività propagandistica il Gruppo, d'accordo con l'Istituto Regionale Campano di Esperanto, ha aperto nel dicembre scorso un Corso elementare di lingua esperanto guidato dal prof. Stellacci.

CONFERENZA. — Il 26 aprile corrente, alle ore 21 precise alla Lega Italo Britannica, via Roma, 256 (Palazzo Berio) Napoli, il prof. dott. Vincenzo Musella

Advertisement for U. R. G. E. N. T. (Union of Esperanto Groups) with address in Torino and details about courses and subscriptions.

Mi devas sincere konfesi, ke mia atendo estis tute nekontentigita: mi ne prosperis trovi eĉ la plej malgrandan diferencon inter la tradukoj de la burgaj vortaroj kaj tiuj de ĉi tiu prolececa verko.

La libro estas placaspekta, bone presita (mi rimarkis nur unu gravan preseraron: ŝarĝi anstataŭ ŝarĝi) tradukoj estas trafaj, mi povas rekomendi ĝin.

Pro ia stranga ideo, ke tio estas «revoluciema», la «burgaj» Esperantistoj pens far la gustan malon de la tiel nomitaj «burgaj» Esperantistoj: sed tio ne estas revoluciema, sed nur snobismo.

La libro estas placaspekta, bone presita (mi rimarkis nur unu gravan preseraron: ŝarĝi anstataŭ ŝarĝi) tradukoj estas trafaj, mi povas rekomendi ĝin.

Per la propaganda italiana all'estero

Il Centro Nazionale di Esperanto in Milano ha chiesto alle competenti Autorità l'autorizzazione ed il materiale necessario per illustrare fra gli esperantisti di tutto il mondo, per mezzo di opportuni articoli sui migliori giornali esperantisti, una delle realizzazioni del Regime, che maggiormente si sono imposte all'attenzione del mondo: la bonifica delle Paludi Pontine e la creazione della Città di Littoria.

La pratica ha avuto il suo esito con la seguente lettera, giunta in risposta alla domanda avanzata:

FEDERAZIONE PROV. FASC. MILANESE DEGLI ENTI CULTURALI MILANO, 27 marzo 1933-XI.

Dall'Opera Nazionale Combattenti, ci viene trasmessa la lettera che vi trascriviamo:

«Con riferimento alla lettera sopraddisinta, quest'opera aderisce, di buon grado, alla richiesta in essa contenuta. Codesta spettabile Federazione vorrà pertanto comunicare all'indirizzo del Centro di Esperantista Italiano, al quale sarà senz'altro inviato tutto il materiale relativo a Littoria e al bonificamento dell'Agro Pontino.»

Se credete potrete rivolgervi direttamente all'Opera, che ha sede in Roma, Via Ulpiani, 11. Distinti saluti fascisti.

Il Presidente F. LEO POLLINI

MENZOGNE SULLA GERMANIA

Quando anni sono la maggioranza della stampa europea, pubblicava le più insulse fandonie su fantastici fatti che sarebbero avvenuti in Italia, il diffusissimo giornale settimanale HEROLDO DE ESPERANTO, che conta abbonati in ogni parte del mondo, a più riprese pubblicò brevi notizie e fotografie riguardanti quelle che invece erano realmente le attuazioni pratiche del nostro Regime.

Sembra che attualmente la Germania attraversi un periodo che può essere paragonato a quello da noi allora attraversato.

È quindi quasi con un senso di doverosa riconoscenza che raccogliamo oggi l'appello lanciato dal nostro confratello esperantista, che si pubblica in Germania, e che riproduciamo questo suo comunicato che ha appunto il titolo:

Advertisement for Mensogoj pri Germanujo (Lies about Germany) with a large stylized graphic element and text describing the book's content.

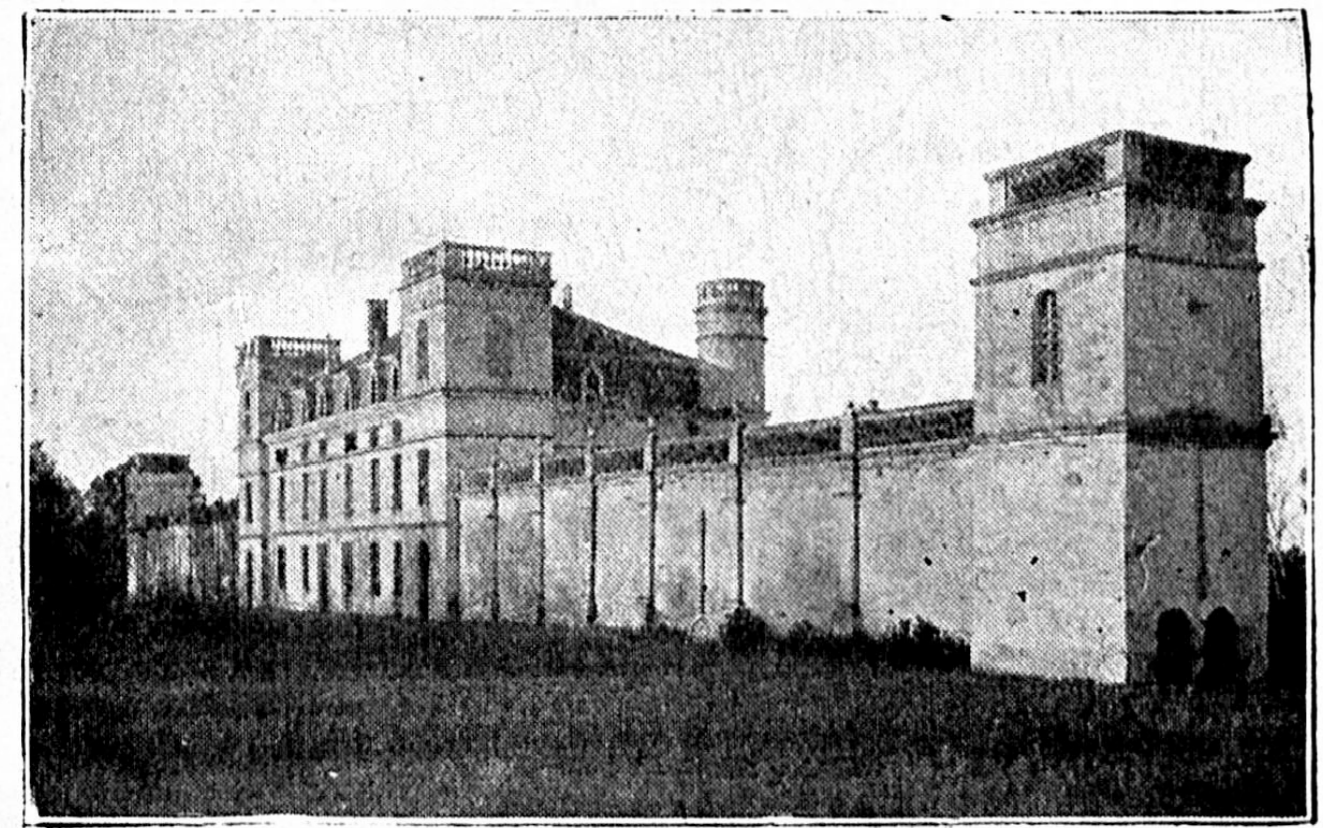
Advertisement for Modern Hotel Lafayette in Paris, managed by Fratelli Bergomi, with contact information and location details.

Advertisement for Consensi, a library in Milan, listing various books for sale and subscription information.

Si possono imparare le lingue per mezzo della radio?

L'insegnamento di una lingua moderna per mezzo della radio, incorre in alcune limitazioni che sono facilmente comprensibili e che si oppongono alla totale sostituzione di questo tipo di insegnamento al vecchio e tradizionale sistema di insegnamento nelle scuole.

Tanto per incominciare, facciamo subito osservare che nelle attuali condizioni non si può dedicare nei programmi molto tempo all'insegnamento delle lingue. Poi ecco il vero scoglio: lo studente non vede l'insegnante. Lo sforzo di ascoltare attentamente qualcuno che non si vede è veramente considerevole, è dubbio forte che una lezione trasmessa per radio sappia tenere desta l'attenzione dell'ascoltatore per più di venticinque o trenta minuti.

Radio-Tolosà ha già trasmesso un corso di esperanto.

principalmente un lavoro di ricezione e questa forma di lavoro, sebbene sia indispensabile, non è sufficiente a dare allo studente la padronanza di una lingua straniera.

Consideriamo ora l'altro lato della questione e cerchiamo di esaminare i vantaggi di una lezione trasmessa per radio, una lezione di lingua francese per esempio: 1) dal punto di vista dell'ascoltatore che tenta di studiare il francese da solo; 2) dal punto di vista dello scolaro che si trova sotto la direzione di buoni maestri.

I.

Il principale ed evidente vantaggio della lezione francese per radio, per l'ascoltatore che vuole studiare da solo, è l'allenamento del proprio orecchio.

Tutto quello che egli può fare è d'imparare a leggere e a scrivere la lingua studiata e di parlarla colla giusta pronuncia; il cercare di rendersi comprensibile non è cosa molto importante.

Ma non basta che egli impari a parlare il francese e che si faccia comprendere: egli deve ancora comprendere il francese parlato da un nativo. Ciò richiede, prima di tutto, un buon allenamento dell'orecchio. Lo studente deve notare correntemente le differenze che esistono tra i suoni del sistema francese e quelli della propria lingua. Egli deve anche riuscire a comprendere le differenze che esistono tra alcuni suoni francesi ed altri suoni francesi, e queste differenze debbono essere notate non solo quando il discorso è appositamente lento, ma nel rapido svolgimento della conversazione.

Si arriva alla corretta distribuzione dei suoni solo quando lo studente ha imparato a riprodurre i diversi suoni francesi, uno per uno. Qui l'ortografia della propria lingua apporta confusione su confusione, e lo studente, che non ha altra guida per la pronuncia francese che la convenzionale sillabazione ha scarsa probabilità in verità di essere compreso o di comprendere chiechissia quando si azzarda a conversare in francese.

D'altra parte tutte quelle particolarità del linguaggio parlato come l'assimilazione, l'elisione, i legamenti, la lunghezza, l'intonazione, ecc., non si possono imparare colla sillabazione convenzionale.

La correttezza nella pronuncia si deve ricercare non solo nella riproduzione esatta dei singoli suoni, ma anche nella loro combinazione in parole e frasi col pieno ritmo e colla melodia del discorso.

Il principale oggetto dell'in-

segnamento di una lingua deve essere quello di adattare lo studente ad imparare le lingue da solo. E quindi le lezioni radio debbono essere adattate per studenti che vogliono fare uso di esse:

1) Come un mezzo per imparare gli elementi di una lingua straniera di cui hanno poca conoscenza, o addirittura nessuna.

2) Come un mezzo per correggersi da solo se si son prese delle cattive abitudini nello studio o nell'uso di una lingua straniera.

3) Come un mezzo per sviluppare le conoscenze di una lingua straniera che già si usa per la conversazione.

II.

Veniamo ora ai vantaggi che uno scolaro, che frequenta dei buoni maestri, può trarre da una lezione francese per radio.

Ho già fatto notare che il metodo di insegnamento per radio non può essere un metodo completo in se stesso. Lo considero solo come un aiuto, un importante aiuto, in linea di approssimazione: perchè una lingua deve essere abbordata da parecchi lati, e con diverse forme di lavoro.

Il primo vantaggio, tanto per lo scolaro come per quello che

studia a casa, è l'allenamento dell'orecchio: quello di ascoltare un discorso in francese, una buona lettura con spiegazioni a cura di un nativo, ha il vantaggio che la maggior parte degli scolari non può avere se non attraverso la radio. E' qui solo che essi hanno la possibilità, rara da incontrare nello svolgimento ordinario delle lezioni della scuola, di fare un lavoro puramente di ricezione, di fare degli esercizi che non richiedono delle risposte da nessuna delle due parti. Essi si trovano nella possibilità di addestrarsi e comprendere quello che viene loro detto. E dopo tutto non si può pretendere che essi ripetano quello che hanno udito se non quando lo abbiano inteso più di una volta. Durante una gran parte della radio-lezione lo studente non deve fare altro che ascoltare e osservare; la sua mente rimane calma e serena; un atteggiamento mentale, questo, molto differente da quello dello studente che aspetta ogni momento di essere interrogato e che deve rispondere. Libero di ogni preoccupazione nervosa, egli può concentrarsi nell'ascoltazione ed egli può acquistare la più importante delle abitudini necessarie per imparare una lingua: la corretta osservazione.

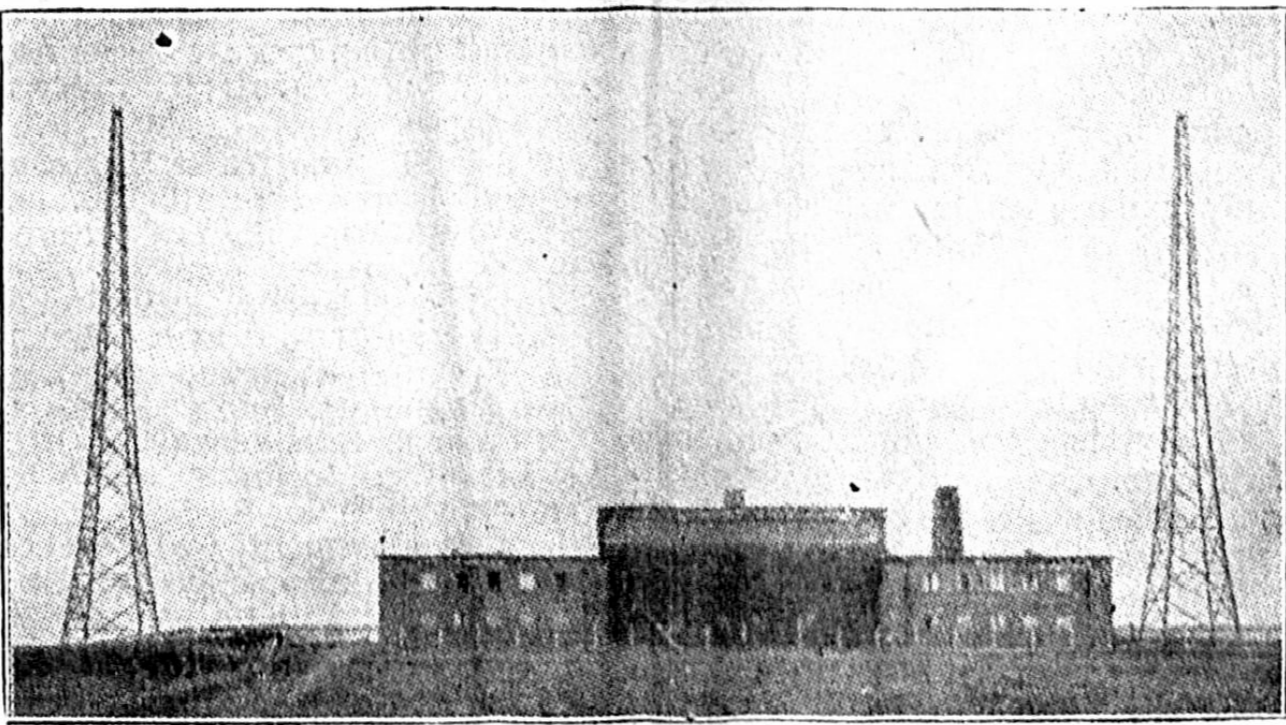
Credo moltissimo a questi esercizi di inconsapevole assimilazione e gli studenti dovrebbero essere abituati frequentemente a questo tipo di studio. Ma la lezione di francese per radio presenta anche molte possibilità in una assimilazione orale cosciente.

Gli allievi debbono esser chiamati a concentrare la loro attenzione su determinate cose e ad osservare deliberatamente: suoni, intonazioni, enfasi, forme grammaticali, forme sintattiche, ecc... Essi saranno chiamati a ripetere parole, brani, periodi, interi passaggi ed a formare delle risposte mentali a domande formulate, e a paragonare le loro risposte con quelle date dall'insegnante. Infine ogni studente di lingua estera dovrebbe prendere l'abitudine di afferrare a volo ogni parola nuova e di ritenerla oralmente mentre la mente è impegnata con quello che segue.

Nello stesso tempo egli dovrebbe acquistare prontezza ad impossessarsi di nuove parole e di nuove forme senza chiedersi che cosa esse significhino.

Le lezioni di lingue per radio favoriscono la retta attitudine della mente e formano una disciplina mentale per questo scopo.

E. M. STEPHAN.

La Stazione di Muhlacker.

RADIO-TRASMISSIONI IN ESPERANTO (A CURA DELL' "INTERNACIA RADIO-SERVO")

DAL 16 APRILE al 15 MAGGIO

DOMENICA

10-10.30: Stoccolma (m. 436 - kw. 55); Motala (m. 1354,4 - kw. 30); Conversazione (il 7 maggio).

10.30: Marsiglia (m. 315 - kw. 2,5); Conversazione (ogni due settimane).

10.30-11: Lilla P.T.T. Nord (m. 265,4 - kw. 1,3); Lezione, informazioni, letture.

11-11.15: Lyon-la-Doua (metri 465,8 - kw. 15); Lezione.

12.40-13: Radio Lyon (m. 287,6 - kw. 0,7); Lezione.

18-18.30: Tallinn (m. 298,8 - kw. 11); Conferenza sull'Estonia.

LUNEDI'

18.30-19: Lubiana (m. 574,7 - kw. 7); Lezione elementare.

MARTEDI'

19.10-19.30: Huizen (m. 1875 - kw. 8,5); Conversazione.

20-20.10: Tallin (m. 298,8 - kw. 11); Conversazione in esperanto ed estone.

MERCOLEDI'

21-21.15: Marsiglia (m. 315 - kw. 2,5); Lezione ed informazioni (ogni due settimane).

22.40-22.55: Varsavia (metri 1411,8 - kw. 130); Cracovia (m. 312,8 - kw. 1,5); Leopoli (m. 381 - kw. 16); Conversazione (il 19 aprile ed il 3 maggio).

GIOVEDI'

16.45-16.55: Vienna (m. 517 - kw. 15); Graz (m. 352,1 - kw. 7) e tutte le altre stazioni austriache: Informazioni e notizie sull'Austria.

19.30-19.35: Radio Suisse Romande (metri 403 - kw. 25); Lezione elementare.

18.45-19.15: Parigi P.T.T. (m. 447,1 - kw. 0,7); Linnopex P.T.T. (m. 293 - kw. 0,7); Grenoble (m. 565 - kw. 9); Conversazione e lezione.

19.30-20: Lubiana (m. 574,7 - kw. 7); Corrispondenza cogli ascoltatori (anche in esperanto).

21.20-21.40: Koeno (m. 1935 - kw. 7); Conversazione.

VENERDI'

21.15-21.30: Nizza-Juan-les-Pins (m. 240 - kw. 10); Conversazione - Lezione (ogni due settimane).

22.15-23: Brno (m. 342 - kw. 35); Moravska-Ostrava (m. 263,8 - kw. 11); Trasmissione variata (il 5 maggio vedi il programma nel « Notiziario »).

SABATO

17.40-17.50: Huizen (m. 1875 - kw. 8,5); Informazioni e notizie (ogni due settimane).

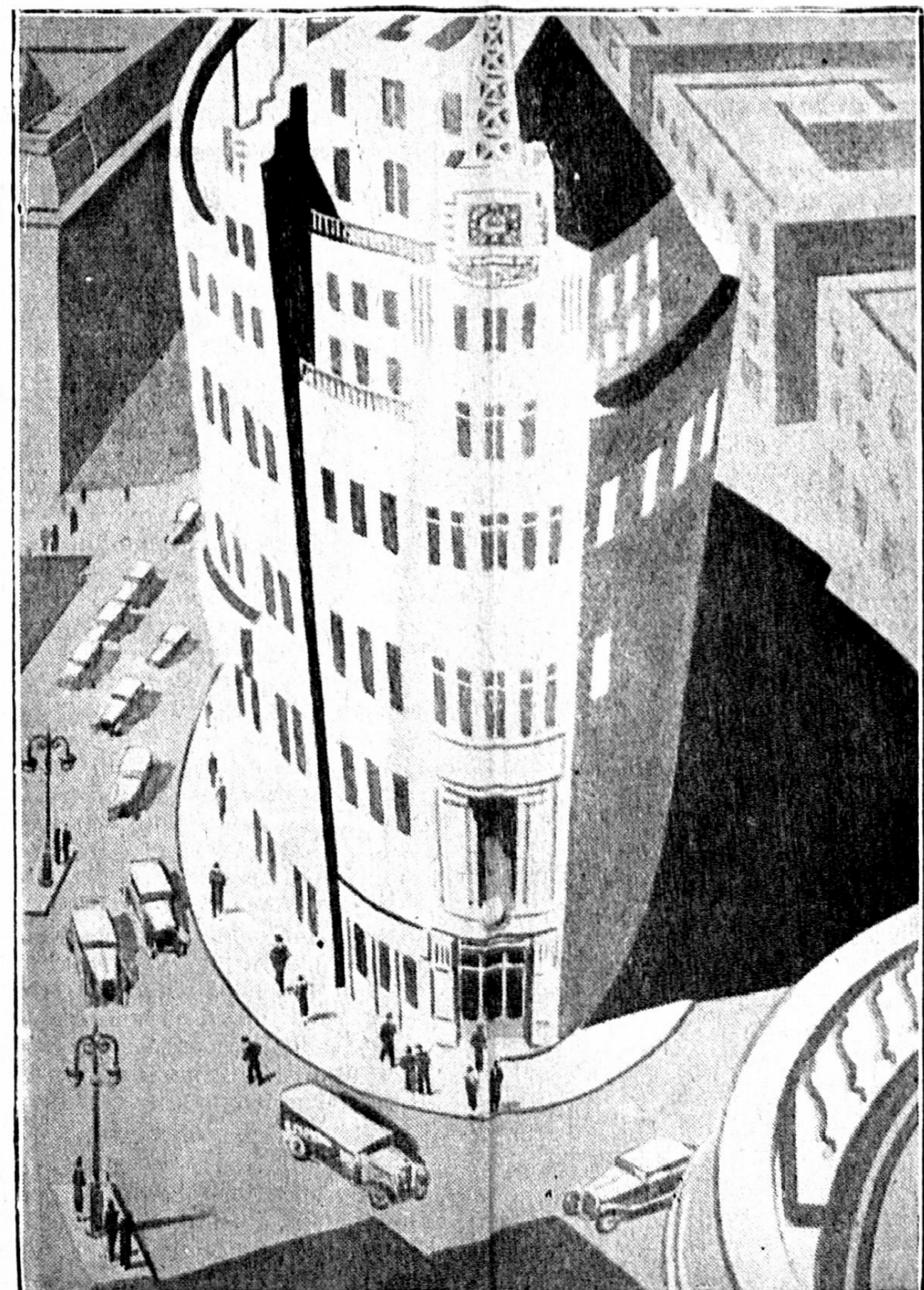
17.50-18: Brno (m. 342 - kw. 35); Moravska-Ostrava (m. 263,8 - kw. 11); Conversazione.

18.10-18.15: Heilsberg (m. 276,5 - kw. 50); Cenni sul programma della settimana ventura.

18.30-18.45: Zagabria (m. 307 - kw. 0,75); Conversazione di propaganda.

21.10-21.30: Lyon-la-Doua (m. 465,8 - kw. 15); Conversazione.

NB. - Altre trasmissioni hanno luogo, di cui non si conosce con esattezza il giorno e l'ora (Leningrado, Mosca, Minsk, Odessa, Kharkov, Oslo, ecc.).

La « Broadcasting House » di Londra.

NOTIZIARIO

Buone notizie dalla Polonia. Le trasmissioni in esperanto dalle stazioni polacche che avevano prima luogo una volta al mese si ripetono ora ogni quindicina e cioè ogni secondo mercoledì. Inoltre la durata di esse è stata portata a venti minuti. Le conversazioni hanno luogo dalle 22,35 alle 22,55. Di questi venti minuti gli ultimi cinque sono destinati ad una breve corrispondenza cogli ascoltatori ai quali sarà risposto in esperanto sulle domande più varie indirizzate alla direzione della stazione di Cracovia.

Le conversazioni sono preparate da non esperantisti e quindi, tradotte in esperanto, vengono lette al microfono dal signor Hodakowski per le stazioni di Varsavia, Cracovia e Leopoli.

Ecco la lista dei temi che saranno trattati prossimamente:

19 aprile: Dottor Chwistek: Cultura spirituale nella Polonia.

3 maggio: Dottor Zborucki: I polacchi e la Polonia nel passato ed oggigiorno.

17 maggio: Prof. Rujwid: Stazioni termali di cura in Polonia.

31 maggio: Prof. R. Vack: L'estate in Polonia.

14 giugno: Conversazione musicale con esempi sul tema: Bellezza della musica polacca.

28 giugno: Prof. Lempicki: Scienza e cultura in Polonia.

12 luglio: Signor Z. Sobota (ceco): L'assistenza ai ciechi in Polonia (questa conversazione sarà ritrasmessa dalla stazione di Leopoli).

26 luglio: Signor T. Hodakowski: L'esperanto ed il compito dei polacchi per la sua diffusione.

Dopo che i nostri amici polacchi sono riusciti a raggiungere questo magnifico successo è ora dovere di tutti gli esperantisti di appoggiare il loro lavoro mandando cartoline di complimento, bollettini di ascolto, ecc. alla direzione della potente stazione di Varsavia il cui indirizzo è il seguente: Polska Radio Warszawa.

Anche nella lontana Australia la radio trasmette lezioni di esperanto. La stazione di Melbourne, 310 gannete di peso, che ha tenuto e tiene tuttora un corso elementare di lezioni. Le ultime lezioni sono state accompagnate dalla lettura di un aneddoto per mostrare la buona pronuncia di un testo in esperanto. Le lezioni sono impartite alle ore 19,45 locali.

La stazione di Brno, collegata in relai con quella di Moravska-Ostrava, trasmetterà il 5 maggio prossimo una intera ora in esperanto. La trasmissione ha inizio alle ore 22,15 per finire alle 23 circa. Nel programma figurano brevi conversazioni, musica variata (su dischi) di autori cecchi, bollettini di notizie, ecc. Gli ascoltatori che manderanno un bollettino di ascolto alla direzione di Radio Brno riceveranno, a richiesta, un opuscolo di propaganda turistica riccamente illustrato.

Le stazioni tedesche, come se avessero obbedito ad un ordine superiore, hanno cessato le trasmissioni in esperanto da qualche tempo. Ora si nota però con piacere che qualcuno di esse riprende, sia pure timidamente, a trasmettere. Speriamo che fra breve possiamo di nuovo ascoltare, come per il passato, le grandi emissioni di Lipsia, Muhlacker, ecc.

LA CENT RADIO-SEND-STACIOJ DE EUROPO

KIUJ DISSENDIS EN KAJ PRO ESPERANTO DUM LA UNUA KVARONJARO DE 1933.A

Table listing radio stations across Europe with columns for KC, M, KW, NOMO, and LANDO. Includes stations like Kaunas, Huizen, Daventry Nat., Warszawa, Motala, Boden, Minsk, Oslo, Kharkov, Leningrad, Östersund, Genève, Lausanne, Hamar, Ljubljana, Grenoble, Wilno, Sundsvall, Wien, Trondheim, Bodö, Danzig, Klagenfurt, Porsgrund, Tromsö, Uppsala, Odessa, Tartu, Lyon-la-Doua, Aalesund, Notodden, Paris P.T.T., Rjukan, Malmberget, Stockholm, Katowice, Sottens, Leipzig, Toulouse, Lwów, Fredriksstad, Bergen, Muhlacker, Graz, Brno, Poznan, Breslau, Göteborg, Dresden, Marseille, Kraków, Falun, Zagreb, North National, Tallinn, Hilversum, Kosice, Limoges, Scottish National, Radio Lyon, Innsbruck, Lisboa, Bratislava, Heilsberg, Radio Valencia, Lille P.T.T., Moravska-Ostrava, London National, Hörby, Gleiwitz, Troilhättan, Varberg, Juan-les-Pins, Kalmar, Kiruna, Eskilstuna, Linz, Säfte, Stavanger, Örebro, Christiansand, Lodz, Norrköping, Halsingborg, Malmö, Umea, Umdevala, Hudiksvall, Fécamp, Salzburg, Karlstad, Königsberg, Halmstad, Boras, Ornsköldevik, Gävle, Kristinehamn, Jönköping, Karliskrona.

FILOLOGIA AVENTURO

DE EDMONDO DE AMICIS

En Firenzo okazis al mi afero, mi povas diri aventuro, filologia, kiun mi volas rakonti, ĉar ĝi prezentas ion utilan al kiu studas la lingvon, kaj ankaŭ (kial ne diri tion?) por iom amuzi miajn legantojn.

En mia libro *L'Idioma Gentile*, mi estis citinta la vorton *scrosciare* (kraki), trovatan en gravaj vortaroj, kiel verbon uzatan por esprimi la bruon fa-

bo! Ankaŭ tiun mi notis; sed, suspektante, ke la uzo estas diversa ankaŭ en Sieno, mi demandis iom poste en la hotelo sienan ĉambriston, mirigan parolulon, kiu respondis:

— Ne, en Sieno oni ne diras *scrigiola*, oni diras *scricchia* (la verbo de la dua akademiano).

Kaj li daŭrigis:
— Ĉu mi ne aŭdis centfoje masonistojn laborantajn antaŭ

scricchiolare. Sed jen kion ni devas fari. Ni turnu nin al telenikistoj; ni demandu la panistojn; ilia respondo estos leĝo.

Kaj ni decidis fari, la venontan matenon, enketon tra la panistaro.

La saman tagon, mi demandis kleran sinjorinon, edzinon de fama eldonisto, kiu respondis, ke la taŭga vorto estas *sgre-*

ejo al panejo, sub torenta pluvo. La unua demandato estis panisto apud la Palaco Strozzi. Pro amo al la lingvo, mia bona amiko aĉetis panon el sekalo; poste li demandis. Ni ne tuj sukcesis komprenigi al la lingvisto-panisto, kion ni deziras scii.

— Ho, bone! — li respondis ridetante, — oni diras: freŝa pano.

— Sed la bruo farita de pano premata aŭ mordata?

— Kun tia pluvo, vi scias, la pano malsekiĝas kaj tute ne bruas.

Kiam li komprenis, li tuj respondis:

— Oni diras, ke ĝi *scricciola* (*scricchiolare*, oka verbo).

— Ĉu oni ne diras ankaŭ, ke ĝi *scricchiola*? ke ĝi *canta*?

— Jes, kelkaj personoj diras tiel. Sed iom atendu (kaj li etendis la manon al ŝranko): mi havas tie vortaron, ni povas serĉi.

— Ne, pro amo al ĉielo! ek-kriis la profesoro, ne tuŝu la vortaron.

— Ne ĝin tuŝu, mi aldiris, la vortaro alportas malfeliĉon.

Kaj ni eliris kun nia *scricciola*, parolante pri la beleco de l'okazo: panisto, kiu tenas apud la mano vortaron, kiel profesia literaturulo. Sed baldaŭ ni bedaŭris, ke ni ne lasis lin agi: kiu scias, kian vortaron li posedas, kion li estus dirinta ne trovante en ĝi sian verbon, kiel li agus serĉante la taŭgan vorton. Ni tre pekis!

Ni iris ankaŭ al vilaĝo Sankta-Lorenzo, al la panejo de la patrioto Dolci, amiko kaj gastiginto de Garibaldi, mortinta en la jaro 1869, pri kiu surskribo kaj busto el bronzo, starantaj super la pordo, memorigas la postulojn. La panejo nun apartenas al unu el liaj filoj, kiu ne estis hejme; tie estis nur komizo aŭ kunmastro, kiu, kun malaŭta mieno de viro respondanta sencelan demandon de tedulo, diris, ke la afero esprimiĝas diversmaniere. Dum li serĉis unu el tiuj esprimoj, eniris aĉetinto, bela sinjorino, laŭŝajne guvernistino.

— La belulino diros la taŭgan vorton, — asertis mia amiko, kaj reiris la demandon.

Suspektante serĉon, ŝi levis ŝultrojn kaj respondis iom seke:

— Oni diras *sgrigliola* (naŭa verbo).

— Sed la panisto skuis la kapon.

— Ne, atentu, li rimarkigis, — oni diras *sgrigliola* pri pano, kiu estas iom sableca.

Tiam enmiksigis en la diskuton neĵuna viro ĵus enirinta, dirante:

— Kio! Kio! oni diras *sgrigliola* pri novaj ŝuoj; ŝuoj kun *sgrigliolo* (krakbruo); ĉiuj ŝuistoj tiel diras.

Kiel oni vidas, la demandato estis ĉiam pli kaj pli nebuliganta. Mia amiko (mi sentis tiam riproĉon de konscienco) aĉetis alian panon el sekalo dankis ĉiun kaj ni daŭrigis la pilgrimadon.

— Ni iru al Paoli, diris la profesoro.

Paoli estas la fama peklajisto kaj restoraciisto, al kiu iras la delikatoj por mangi spicitaĵojn fazeolojn. Starante post tablo, sur kiu li estis tranĉanta ŝinkon, li nin salutis gentile, klinante sian senharan kaj seriozan kapon de senatano. Bacci, kiu lin konas de multaj jaroj, lin demandis senceremonie. Paoli ne tuj komprenis la temon, anstataŭ ol respondi taŭge, li komencis sciencan lecionon pri kulturo de l'kritiko kaj pri la plej bona maniero baki panon, poste, kiam li komprenis... Se li volus fari honnan serĉon, nenion pli taŭgan li povus trovi. Li respondis:

— Oni diras, ke la pano *stride* (krias).

Stridere! Ankaŭ mia amiko ŝtonigis de miro. Li demandis:

— Kaj se oni diras *sgrigliola*?

— Ne, respondis

LA STRANGA LEGENDO ĜENTILA

Tiun vesperon mi volas, ke vi, plej amata knabino, Igu realo la revon allogan, senfinan, misteran Jam de longtempe kuŝantan en fundo de l'koro la mia. Tiun vesperon mi volas, ke por mi vi pentru ĉielon Dum la momento plej ĉarma kaj bela de l' sunosubiro Prenu la varman ruĝigon el vangoj de l'junaj virinoj. Prenu la fajran purpuron el rozoj kaj el la rubenoj: Stelu al blondaj virginoj la oron de l'buklaj hararoj. Stelu la sonoradiojn fermitajn en flavaj vinberoj. Kaj la lazuron vi prenu el kanto de mil violonoj. El la karesoj veluraj kaj bluaj de l'inaj rigardoj. Jetu sur ĉion la palon de la ĉielarkaj koloroj. De l' perlamotoj, de l'konkoj, de l' perloj kaj de la safiroj. Poste ornamu la domon malgrandan per longaj girdandoj De parfumitaj jasmenoj neĝblankaj kaj de loniceroj. Per egaj faskoj sennombraj de violkoloraj iridoj. De glicinoj, de rozoj kaj de azaleoj blankruĝaj. Igu vi, kara knabino, ke povu leviĝi plej alten Mia animo kreita por vidi, por koni, por ŝati Kaj por kolekti en fundo de miaj pupiloj la belon. Mia animo kreita por aŭdi, por senti, por ĝui De l' melodioj, de l' kantoj la dian muzikon ĉielan. Igu, vi, kara knabino, ke mia animo forflugu Al nova mondo neniam vidita, sed tamen konata Inter estajoj kreitaj en revo de nokto somera. Kaj nun, ĝentila knabino, vin kovru per blanka vestaĵo Kiel antikva diino, plektante ĉirkaŭe la frunto Floran girdandon, kaj aŭdu la strangan legendon ĝentilan: Estis la nokto plej bela d'oktobro kaj sub la veluro De la ĉielo serena, la steloj briladis ridantaj; El la altaĵoj lazuraj, la astro de l' nokto silente Per la radioj koloraj fosfore de perlat atomoj Iris en ĉambrom malgrandan de juna dormanta knabino. Por vi mi estos — ĝi diris — la dua bonfara patrino: Al mi simile, vi amos la nokton misteran kaj nigran, La oceanon senfinan, la montojn kronitajn de neĝo, La riveregojn ŝaŭmplenajn kantantajn la himnojn sonorajn, La bluajn lagojn al egaj ridantaj pupiloj similajn: Sed via amo plej forta, restanta ĉiame en koro Estos por viro, al vi nekonatajn parolojn dironte. Nubo argenta tuj kovris de l' luno la blankajn radiojn Kaj al dormanta knabino aperis tre ĉarma vizio; Neatendite, malpeze, senbrue eniris junulo Stelon kvinpintan kaj verdan portante sur frunto ebura. Per lingvo dolĉa, belsona li longe kaj longe parolis Al dormantino; simila al ĉarma, ĉiela muziko Estis la diro de l' bela junulo; sed ŝi ne komprenis; Tamen ekbatis la koro kaj ŝia animo tremetis. Kiam ankoraŭ portante en fundo de l' bluaj pupiloj La kortuŝantan vizon, sin levis la pala knabino. Tre malfeliĉa ŝi estis, farante al si la demandon: Kiu klarigos la dolĉajn parolojn de l' verdosteluto? Kiam mi aŭdos denove la lingvon muzikan, belsonan? La glicinoj, la rozoj, la blankaj jasmenoj odoris Al incensujoj similaj: skarлата, purpura, sangruĝa Estis ĉielo; plej alten leviĝis animoj kaj aĵoj: Dolĉa venteto ripetis la strangan legendon ĝentilan. Kiel antikva diino, vi blanke vestita knabino, Min rigardadis tre longe kaj poste subite ekdiris: Ege feliĉa mi estas, mi kiu komprenas, parolas La lingvon dolĉan, muzikan, belsonan de l' verdosteluto, La lingvon karan de l'amo ĉiama, eterna, senfina!

ARTURO GHEZZO

La geknaboj de Italujo al Edmondo De Amicis.

ratan de ĵus bakita pano premata inter la dentoj. La fama Rafaelo Fornaciari, akademiano de la Cruseca, rimarkigis, en favora recenzo, ke en Firenzo oni ne diras en tia signifo *scrosciare*, sed *croccare*, kaj kvankam ĉi tiu verbo estas enskribita nek en la vortaro de la Cruseca, nek en la ĉefaj vortaroj, kiuj entenas nur adjektivon *croccante*, mi tuj faris la korekton. Sed por min certigi, ke mi bone korektis, mi demandis la unuajn renkontatajn firenzanojn. Je mia miro, ili esprimis alian opinion.

— *Croccare*, — ili respondis, — neniam ni aŭdis tion; oni ne uzas ĝin; oni diras *scricchiolare*; ĵus bakita pano *scricchiola*.

Ĉar interkonsentis en tiu respondo profesoro Orazio Bacci, la filino de mia hotelisto kaj unu princo, mi opiniis la demandon volvita; malgraŭ mia respekto al Rafaelo Fornaciari, kiu, laŭ mia kredo, estis konsideranta kiel komune uzatan verbon maloflan, kiu plaĉis al li, mi korektis la korekton, strekis *croccare* kaj enskribis *scricchiolare*.

La saman tagon vespere, en la domo de alia akademiano de la Cruseca, verkisto de delikata gusto, mi refaris la demandon, ne ĉar mi ankoraŭ dubis, sed nur por habili. Tiam komenciĝis malfacilaĵoj. Ne estis komuna opinio en la familio. La verkisto respondis:

— Oni diras *scricchia*; mi skribus *scricchia*.

Sed du kleraj fraŭlinoj, liaj filinoj, opiniis, ke oni diras *scricchiolare*.

— Ni faru eksperimenton, — proponis la patro. — Ni demandu la du servistinojn, kiuj estas firenzanoj.

Tre saĝe, sed ĉu ne estas iom strange, ke «leĝdonanto de la lingvo», en demando de lingva taŭgeco, petas pri la solvo kuiristino kaj ĉambristino. La du virinoj demanditaj respondis same:

— En Firenzo oni diras, ke ĵus bakita pano *canta* (kantas).

Post la verdikto de la popola Cruseca, nenia kontraŭdiro estis taŭga; mi notis la verbon *cantare*. Sed mi decidis daŭrigi la esploron, ĉar post la apero de ĉi tiu kvara verbo, mi jam ne dubis, ke ekzistas kvina.

La morgaŭan tagon, mi petis opinion de profesoro el Sieno, sed de longe loĝanta en Firenzo; mi ricevis la respondon, ke en la «ĉefurbo de la lingvo» oni uzas la saman vorton kiel en Sieno: *sgrigliolare*. Ĵus bakita pano *sgrigliola*. Jen la kvina ver-

mia domo, kiuj diris, premante panon inter la manoj: aŭdu kiel ĝi *scricchia*.

Do eĉ la Sienanoj ne konsentis inter si; ĉiokaze ĉi tiu *sgrigliola* min malkvietigis; la afero konfuziĝis; mi daŭrigis la enketon.

Mi reiris al bona profesoro Bacci. Li akceptis min per la vortoj:

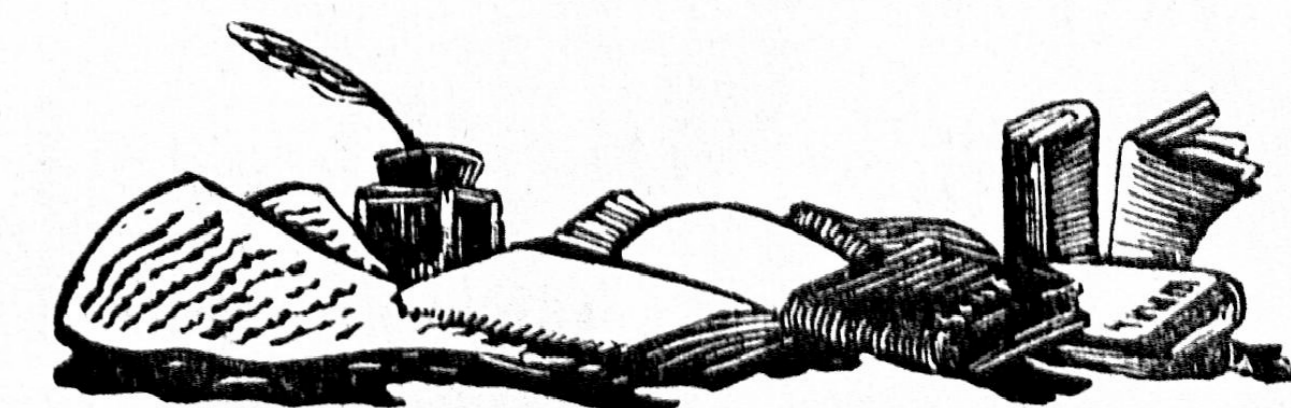
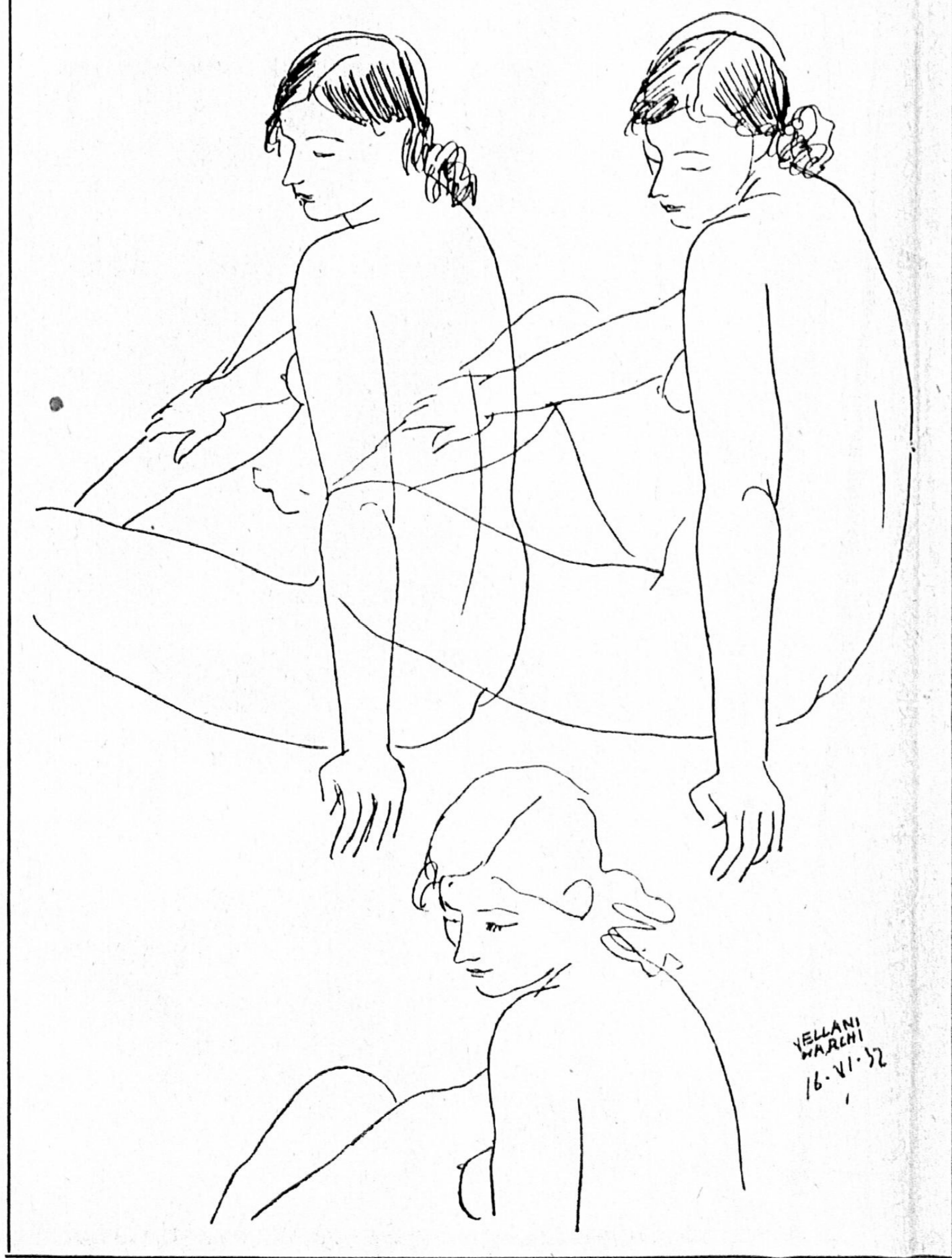
— Ĉu vi scias? — Mi demandis mian edzinon, kiu estas firenzano; ŝi diris al mi, ke en Firenzo oni uzas *crocciare* (sesa verbo); sed mi opinias malsame: *crocciare* pli taŭgas por la sono de rompita vazo aŭ de malbone ligitaj aĵoj, kiuj sin interfrapas. Mi staras firme sur

tolare. Ĵus bakita pano *sgretola* (grincas). Ĉar strange ŝajnis al mi, ke oni diras kun tia signifo *sgretolare*, kiun mi kredis uzata nur en aktiva senco *sgretolare i denti* (grincigi la dentojn), kaj en resenda senco pri aĵo, kiu rompiĝas, la sinjorino min resendis ankaŭ al la «Nova vortaro laŭ la uzo de Firenzo» kompilita sub gvidado de eksministro. Laŭ tiu vortaro, oni diras *sgretola* pri malmola pano, ne pri ĵus bakita; sed ĉi tiu verbo devas esti pli aŭ malpli uzata, kaj mi ĝin ankaŭ enregistrigis; ĝi estis la sepa.

Kaj la sekvantan matenon, ĵen ni estis, Bacci kaj mi, vagantaj tra la stratoj de Firenzo, de pan-

NUDAJ VIRINOJ AL SUNRADIOJ

DE VELLANI MARCHI

KIEL ESTIS EN LYON?

Fine post la impresoplena restado en Lyon mi estas en la trunkvila Mombelard, la impresoj kaj rememoroj iom ordigis, kaj kun gojo mi dividis ilin kun vi, karaj legantoj.

En sia Vortaro de Esperanto Kabe diris iunloke, sub la vorto «torturo» aŭ «tormanento», ke vojaĝi dum varmega tago estas vera torturo — aŭ ion similan, kion cetere mem kontrolu en lia verko. Vere! Sed vojaĝi dum la malvarmaj tagoj de vintro, kiam la subtenkaj varmigoj similas al infera fajro, kaj ĉe ĉiu malfermo de la pordo ekblovas glacia vento — tio ĉi estas tormenento multe pli granda, kaj ĝi turmentis min tiel ofte, ke forlasis la severklimatan Svodjun sanan, mi venis Lyonon kun bela gripo. Felice ne tuj ankoraŭ komencigis la laboro, kaj mi havas tempon malsani. Cetere, mi ja malsanis en la gastama hejmo de gesinjoroj Borel, aŭ, kiel oni kutime nomas ilin en Lyon, Geboretoj. Mi malsanis sub la flugiloj de s-ino Borel, kiu aplikadis al mi diversajn kuracilojn, do en tiaj kondiĉoj la malsano, cetere ne grava, ne estis malgranda.

Eĉ antaŭ la kurso oni povis antaŭvidi sukceson. Tiom da laboro, tiom da bona volo kaj penado flanke de la organizintoj ne povis ne alporti sukceson. Imagu la gravan radiostaciestron kun impona staturito, kiel li persone vizitas oficejojn, magazenojn k. l. p., petante lokigon de kursaj arĥoj. Pri la laboroj de s-ino Borel mi diras nenion, ĉar sian taskon ŝi ŝatis plenumi anonime, kaj ŝi grumblos terure, se mi ŝin perfidus. Kaj jen samideano senlaborulo dum frosta nokto disgluas arĥojn, metante sian tutan koron en tiun laboron, pri kiu oni neniam demandas, kiu ĝin faris jen aliaj, kiu ĝi propagandas, varbas dekstre kaj maldekstre. Fine venas la ĝenerala batalo, la inaŭgura prelego kaj provleciono en la vasta amfiteatro de la lyona universitato. La komenco estis anoncita por la h. 8,30, kun la sekreta intenco komenci plej frue je la 8,45. Sed la sekreta intenco ricevis baton. Jam antaŭ la difinita tempo oni apenaŭ povis eniri la pleneĝan prelegejon, kaj rezulte la prezidanto, jurprofesoro s-ro Philipp, malfermis la kunvenon je la 8,33, do nur kun triminuta «akademika kvaronhoro»!

Post li prenis la parolon la pola konsulo en Lyon, s-ro Kazewski, kiu en belaj vortoj esprimis simpatian al la ideo de lingvo internacia, poste ricevis la voĉon la aŭtorino de ĉi tiu artikolo, kaj fine sekvis la plej grava punkto de la programo, la provleciono laŭ la ĉe-metodo. Tiu ĉi, kiuj ĉeestis la provlecionojn de s-ro Ĉe antaŭ la Krakova kongreso, memoras sendube la varmon kaj interpreton, kiu regis tiam en la kopernika salono.

Nu, en Lyon estis same varme, same plene, same «forle, kurage kaj elegante».

La sekvintan tagon, i. e. la 21-an de jan., komencigis la regula kurso, kiu daŭris dum tri semajnoj, de la 8,30 ĝis la 10,30 ĉiuvespere. Junaj kaj maljunaj, laboristoj, komercistoj, skoltaj, diversaj gravuloj rapidis ĉiutage por ne malfrui al la konversacio kaj kapti bonan lokon. Unu el ili, respektata scienculo, demandita foje pri tiu nova teatraĵo, respondis, kvazaŭ mirante la demandon, ke nun li havas tempon por neniaj teatraĵoj, ĉar ĉiujn vesperojn li dediĉas al Esperanto.

Dum la konversacioj laboris la lernantoj, laboris la ĝumaj bestoj, kato, hundo, azeno, porko, la kutimaj instrumentoj de la ĉe-kurso, laboris ankaŭ fotografaj aparatoj. La gazetoj, kiuj jam antaŭe aperigis favorajn artikolojn, sendis nun siajn fotografistojn, kaj la tuta lyona leĝularo povis konstati, ke oni ne blagis, skribante pri tiuj amasoj da novaj adeptoj de Esperanto.

Kaj en unu posttagmezo, la 6-an de febr., malgrandan areton da esperantistoj akceptis aŭdienco la urbestro de Lyon, kaj diris kelkajn favorajn frazojn pri Esperanto, en kiu li vidas faktoraĵojn de paco. Kaj la urbestro de Lyon estas unu el la plej konataj kaj popularaj viroj de Francujo, Edouard Herriot.

La tri semajnoj venis al la fino. La «modesta» komence nombro de 14 lernantoj kreskis ĝis 170. Ii parolis, ili komprenis.

Sabate, la 11-an de febr., la lasta vespero de la kurso, la radiostacio Lyon-la-Doua, kiu multe helpis al la propagando, disponigis al mi sian mikrofonon. En la kursejo oni instalas bonan aparaton, tiel ke la kursanoj, speciale venintaj pli frue, aŭdis mian adiaŭnan paroladeton, kaj al miaj gentilaj demandoj: «Ĉu vi estas sanaj?... Ĉu vi estas felikaj?...» respondis, kiel kutime, en harmonia floro.

Iom malgaje mi forlasis en tiu lasta vespero la murojn de la U-niversitato. Por min distri, oni invitis min en la sekvinta tago en la faman marionetan teatron, Guignol.

Se vi demandus iun lyonanon, kio estas en Lyon plej vidinda, certe li rekomendus al vi la Guignol-teatron. Prave. Tiu ĉi, kiuj konas marionetojn nur el foiraj budoj, eble ne imagas, ĝis kia grado de arteco oni povas ilin lavi. Sed kiel ajn interese estis rigardi ilin de la flanko de l'publiko, multe pli interese estis iri post la kulisojn. La tuta lyona Guignol estas, oni povas diri, familia entrepreno. Membroj de unu familio verkas la tekstojn, adaptas la muzikon, formas la linajn kapojn de la pupoj, ludigas ilin, parolas en ilia nomo,

en ilia nomo ridas pro la ruzajoj de Guignol, pro la spritaĵoj de Gnafron — la du favorataj lyonaj tipoj — aŭ ronkas, kiam ŝaga profesoro, elŝovinte sian lignan kapon el balono, faras prelegon — kian! — pri la stratosfero.

Tagon poste okazis adiaŭna kunveno en kafejo. La parolon prenis ankaŭ la lignaj favoratoj de la urbo, Guignol kaj Gnafron, farante de super paravano amuzan dialogon pri Esperanto, kaj poste transdonante sin, kiel belgaj memorajoj, al la foriranta instruistino. Cetere, ili ne estis

la solaj memorajoj. Sur la tablo, ĉe kiu mi sidis, apenaŭ estis loko por taso kun ĉokolado, kiesodoro miksis sin kun tiu de floroj. Sed la plej ĉarma, la plej agraba el ĉio estis, ke la esperantaj paroloj sonis el la buŝoj de personoj, kiuj antaŭ tri semajnoj tute ne konis la lingvon, kaj nun per simplaj, sed koraj vortoj salutis sian instruistinon, dezirante al ŝi ĉiam sukcesan laboron por la bela ideo.

Kaj kiam mi forlasis Lyonon, kvankam la tago estis malvarma, miaj okuloj ŝvitis...

LIDJA ZAMENHOF.
(El Pola Esperantisto).

Universala Esperanto - Metodo

OF BENSON SCHOOL OF ESPERANTO

360 pagine, formato 16x23 - 11.000 illustrazioni appositamente disegnate - 41 diverse lingue.

Ogni pagina è una riproduzione dell'originale, il cui formato è tre volte più grande. La densità della composizione e tale che l'opera eguaglia il contenuto di un'opera di composizione normale di ben milleseicentottanta pagine.

Il primo metodo universale diretto, ampio, completo e veramente grandioso apparso nella storia dell'esperanto.

Esso consiste di **Quattro parti** e di un **Indice alfabetico** vastissimo.

Prima parte. 90 pagine - su due colonne. Essa presenta il metodo diretto «*Esperantistigilo*», che già gode di meritata grandissima fama, arricchito di molte nuove illustrazioni, esercizi illustrati, racconti, ecc. La **pronuncia** dell'esperanto è spiegata in ben 36 lingue. Le **parole correlative** sono spiegate anch'esse in 36 lingue. Dopo ogni lezione trovasi il cosiddetto «*Dittografo*». Esso consiste di un gruppo di 28 disegni senza spiegazione: il suo scopo è dare allo studioso idee per costruire frasi in base alle parole e regole imparate in ogni lezione.

Seconda parte. Presenta una **grande crestonazija** di 137 pagine su due colonne. Complessivamente contiene circa 130.000 parole tolte dai migliori **racconti, favole, aneddoti, poesie, articoli scientifici**, ecc. Essa riproduce quasi l'intero contenuto della Rivista «*Lingvo internacia*» dell'anno 1896. Il che dà all'opera un carattere specialissimo di rievocazione dei classici scritti dai primi tempi dopo l'apparizione dell'esperanto.

La **terza e più importante parte** costituisce la «*plena universala vortaro*». Questo vocabolario, unico al mondo, è il solo veramente universale che fino ad ora sia apparso. Prima di tutto perché le parole sono definite per mezzo di disegni comprensibili in tutte le nazioni e in tutte le età; in secondo luogo perché le parole più comuni sono definite in **40 diverse lingue**. Questa parte dell'opera consiste di **304 pagine su quattro colonne** e contiene più di 8000 disegni appositamente eseguiti.

Ecco dunque un vocabolario che serve non solo per trovare la definizione in esperanto, ma rappresenta anche un divertimento intellettuale.

Ecco un vocabolario che interessa non solo gli esperantisti, ma **tutti indistintamente**, tanto gli scienziati quanto i bambini.

Sfogliando le pagine del vocabolario, il lettore è quasi trasportato nel mondo delle favole e dei misteri. Disegni **interessanti, istruttivi, comici, problematici, amoristici, enigmatici**, richiamano il riso, l'attenzione, la curiosità del lettore.

Il vocabolario ha **4000 radici** approvate dal «*Lingvo Komitato*» e **1500 parole scientifiche e tecniche**. Oltre alla definizione per mezzo dei disegni, le parole sono anche definite per mezzo di frasi. Alle 5000 radici sono aggiunte migliaia di utili parole definite da disegni.

Le **41 diverse lingue** sono contrassegnate da un numero, che è sempre lo stesso per ciascuna lingua. Gli avverbii, le proposizioni, le congiunzioni, i prefissi, i suffissi, eccetera, sono spiegati per mezzo di frasi in esperanto. Alle radici scientifiche e tecniche sono aggiunti più di 300 ritratti dei più famosi scienziati di tutto lo scibile.

La **quarta parte** consiste di 16 pagine su sei colonne e presenta circa 100 liste di **parole simili**, ordinate alfabeticamente.

Un ampio indice alla fine dell'opera contiene circa 700 indicazioni di tutto ciò che si trova nell'opera stessa.

Il prezzo di questa grande opera in ottima carta calandrata, e rilegata in tutta tela, che costa in tipografia circa 10 dollari, per questa prima edizione, è **soltanto di 4 dollari**. Solo una seconda edizione potrà coprire in parte le enormi spese di tipografia.

Ecco un libro interessantissimo non soltanto per i cultori dell'esperanto, ma soprattutto per i linguisti, per gli scienziati, per gli studiosi, che trovano, nella comparazione delle diverse lingue, un campo vastissimo e completo per i propri studi e per le esplorazioni linguistiche.

Prezzo per l'Italia: L. 80, franco destino.
Per informazioni e commissioni rivolgersi a «*Esperanto-Centro Italia*», G. V. E. 92 - Milano - Conto corrente postale 3/18715.

Un vescovo esperantista

Già molte autorità ecclesiastiche si sono dimostrate in passato favorevoli allo sviluppo dell'esperanto. Basterebbe ricordare la somma di esse, cioè S. S. il Papa Pio X.

Ma ora apprendiamo con piacere che vi è un vescovo che non solo è favorevole allo studio dell'esperanto ma che effettivamente lo parla correntemente e fa attiva opera di propaganda. Egli è il dott. prof. Antonio Eltschneider, vescovo di Praga.

Egli nel 1924 ha partecipato ad un corso presso l'Istituto di esperanto in Praga. Nel 1926 fu eletto

L'ESPERANTO A CASA VOOSTRA

Aderendo al desiderio espresso da diversi nostri lettori abbiamo deciso di istituire un CORSO DI ESPERANTO PER CORRISPONDENZA. L'esperanto può facilmente essere studiato senza maestro, solamente sulla scorta di un buon manuale. Ma la guida di qualche consiglio durante lo studio, lo schiarimento di qualche punto dubbio, la regolare correzione di esercizi facilitano certamente l'apprendimento e danno la possibilità di impoversarsi in poco tempo della lingua ausiliaria anche a chi abita lontano dai centri ove si tengono corsi.

Inviando l'unito talloncino su semplice cartolina o con biglietto da visita, si riceverà l'introduzione al CORSO e le istruzioni per il suo svolgimento.

BUONO per la lezione introduttiva del CORSO DI ESPERANTO PER CORRISPONDENZA (Da inviarsi a L'ESPERANTO, via G. Casalis 25, TORINO)

presidente dell'Unione dei Cattolici esperantisti di Praga, e fu il fondatore di una Lega degli esperantisti Cattolici per tutta la Cecoslovacchia.

A lui si deve se il Comitato per le feste del millenario di S. Venceslao ha fatto largo uso dell'esperanto nelle sue pubblicazioni e nei suoi manifesti murali. La sua recente nomina a vescovo ha rallegrato tutti gli esperantisti di Praga, siano essi o no appartenenti alle associazioni cattoliche, perché l'influenza che il nuovo vescovo può esercitare nelle più alte sfere della cultura della capitale farà certamente sentire il suo effetto generico in ogni campo.

Il più giovane esperantista italiano

Senza dubbio il più giovane (dodicenne) propagandista nostro è il giovanotto Piermaria Chenello, del Collegio Canova dei Padri Cavanis, a Possagno, in quel di Treviso. Nipote e discendente della **samideana** signorina Mirza Marchesi, si è assunto il compito e l'onore

di rappresentare l'idioma di Zamenhof in un saggio di recitazione poliglotta, nell'accademia organizzata nel Collegio, in onore della Madonna di Lourdes, l'11 dello scorso mese. Egli vi recitò infatti, con caldo accento e dizione impeccabile, una poesia del dottor **Giustino Chenello**, che il nostro prof. Schmuckler aveva tradotto in modo perfetto.

Il numeroso, eletto uditorio, nella maggior parte di professionisti, sottolineò con spontanea e copia di applausi il saggio del giovanotto samideano che aveva dato un rilievo così incisivo alla musicalità dei versi e della lingua, applausi che vanno, non meno, al rev. Rettore del Collegio Canova, per lo spirito di aperta comprensione col quale accolse ed incoraggiò l'iniziativa dell'allievo studioso e del samideano promettente.

cmf.

Direttore responsabile:
Nicolò La Colla

Tipografia Società Editrice Torinese -
Corso Valdocco, 2

TRATTORIA DELL'ALBANESE
Via degli Avignon 31, 37 (presso il Palazzo del Giornale Il Messaggero)
ROMA
PREZZI MODICI
SCONTO 10% AGLI ESPERANTISTI

HOTEL COLONNA CENTRALISSIMO
Via Due Macelli, 24
Telefono n. 61-077
ROMA
RACCOMANDATO DAL GRUPPO ESPERANTISTA ROMANO

ABBONAMENTI PER IL 1933

L'ESPERANTO verrà distribuito **gratis in doppia copia** ai soci ordinari della Federazione Esperantista Italiana (isolati e di gruppo) i quali devono affrettarsi a pagare le loro quote all'«*Esperanto Centro*» in Milano, C/C postale 3/18715.

ABBONAMENTO ORDINARIO
(Italia e Colonie) L. 10 —

ABBONAMENTO SOSTENITORE
(con diritto a cinque copie di omaggio a qualsiasi indirizzo in Italia) » 50 —

OMAGGI

Ai soci della F. E. I. ed agli abbonati in Italia concediamo a scopo di propaganda:

a) Abbonamenti-omaggio intestati **impersonalmente** ad Autorità, Enti, Associazioni, Biblioteche, Giornali in Italia e Colonie a L. 2,50

b) Abbonamenti-omaggio per i corrispondenti all'estero a » 8 —

Versare gli importi di abbonamenti sul **C/C postale 3/18715** intestato a «*Esperanto - Centro Italia*», Galleria Vittorio Emanuele, 92, Milano, o sul **C/C postale 2/13930** intestato a L'ESPERANTO, via Goffredo Casalis, 25, Torino.

JARABONOJ POR EKSTERLANDO

Simpla abono it. L. 15 —
Du kopioj al la sama adreso » 25 —

Sendu abonkotojn al la jenaj adresoj:
«*Esperanto - Centro Italia*» - Galleria V. Emanuele, 92 - Milano
aŭ al
«*L'ESPERANTO*» - Via GOFFREDO CASALIS, 25 - TORINO

CAFFÈ OTTINO
LIQUORERIA
PIAZZA CARLO FELIC, 12
TELEF. 51-779 - TORINO

SPECIALETTÀ:
RABBARBARO
CAMOMILLA
VINO DEL PRETE

RENKONTEJO DE ESPERANTISTOJ

Gli esperantisti italiani al Congresso Internazionale di Parigi 1932 sono stati lieti ospiti del

MODERN HOTEL LAFAYETTE
RUE LAFAYETTE 60

L'ALBERGO DEGLI ITALIANI A PARIGI

A UFFICI MODERNI
MACCHINE MODERNE

ALCUNE CARATTERISTICHE DELLA NUOVA
OLIVETTI M 40

- Carrello intercambiabile
- Marginatori automatici
- Dolcezza di tocco sorprendente
- Visibilità assoluta
- Tabulatore decimale automatico
- Cromatura integrale
- Nitidezza di scrittura inimitabile

M 40

Olivetti